

● VÝSTAVY:

od 12.5.2020
ZNOVU OTEVŘENA NOVÁ STÁLÁ EXPOZICE!!!

12. 5. 2020 - prodlouženo do 30. 5. 2021
„**KOUZLO SBĚRATELSTVÍ**“

od 23. 10. obměněná část chodbové výstavy
„**KNIŽNÍ ILUSTRACE ZDEŇKA BURIANA - RETRO GALLERY PRAHA**“

od 29. 1. 2021
obnovená a nová část stálé expozice „**Příběh města**“
„**MINCOVÁNÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH**“
„**MĚSTSKÝ ZNAK**“

18. 11. 2020 – 2. 5. 2021
S TÍM SE MUŠÍ NĚCO UDĚLAT (95 LET NÁRODOPISNÉHO SDRUŽENÍ PŘI JIHOČESKÉM MUZEU)

● EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

Objednávky: : 391 001 528, 727 822 573

<http://www.muzeumcb.cz/vzdelavani/pro-skoly/objednavkove-formular/>

Novinka:

Muzejní kufřík

„**Život v době lucemburské – střední Evropa předhusitská**“

EXPONÁT MĚSÍCE ÚNORA

Krásy těsnopisu

Knihovna Jihočeského muzea představuje písmo v jiné podobě, než na které jsme běžně zvyklí. Tématem je těsnopis. Jde o důkaz bohatosti a rozmanitosti kultury našich předků. V době, kdy neexistovala nahrávací zařízení či nebyla na takové úrovni jako dnes, byl právě těsnopis praktickým pomocníkem k rychlému zaznamenání mluveného slova nebo myšlenek. Dnešní doba na těsnopis skoro zapomněla. Nabízíme Vám setkání s těsnopisem mimo jiné i s přihlédnutím k regionu jižních Čech.

Správná řešení: hřeбенovky: přeměněné, usazené, vyvělé; meandrová doplňovačka: křemen, živec, slída; řetězovka: amonit; doplňovačka: granulit; šifrování: A organolity, B křemičtany, C fosforečnany; odrůdy křemene: 1e, 2f, 3d, 4b, 5a, 6c; krystaly: č. 10; 1 apalit, 2 chalkantit, 3 magnetit, 4 halit, 5 síra, 6 sádrovec, 7 halit, 8 kalcit, 9 hematit, 10 rutil

Krátkodobé edukační programy k výstavám:

● „**ČEPELE A STŘELNÝ PRACH**“ Doprovodný interaktivní program výstavy „Kouzlo sběratelství.“ Vážně i nevázně o vývoji zbraní, sběratelství militarií a kráse předmětů souvisejících s vojenstvím od gotiky až po divoký západ. Program pro žáky základních i středních škol. Další podrobnosti o programu najdete na našem webu.

Edukační programy ke stálé expozici muzea:

● „**PŘÍRODOVĚDA, GEOLOGIE, ARCHEOLOGIE, NÁRODOPIŠ**“ Pro školy i širokou veřejnost jsou připraveny nové edukační programy k jednotlivým částem nové stálé expozice Jihočeského muzea. V první části o živé přírodě nahlédneme do několika typických biotopů Jižních Čech. V části věnované mineralogii, geologii a paleontologii nahlédneme společně do světa nerostů a hornin. V sekci věnované archeologii společně projdeme po pomyslné časové ose od mezolitu až do raného středověku. Edukační program věnovaný národopisné části nové expozice přiblíží život našich blízkých předků, jejich stravu, způsoby, běžný život i čas svátků.

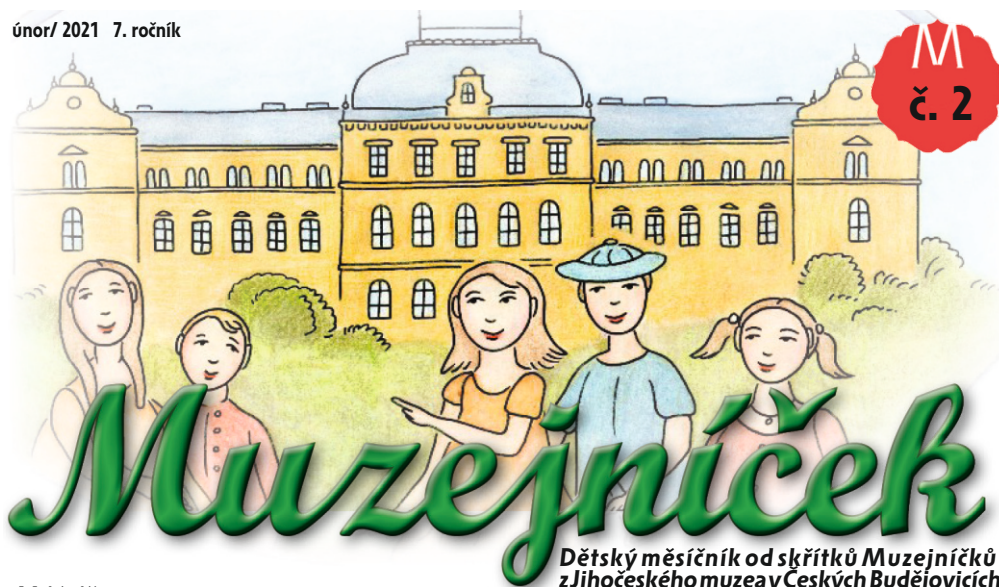
● „**MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE V PROMĚNÁCH ČASU**“ Program ke stálé expozici JČM „Příběh města Českých Budějovic,“ která mapuje dějiny města a okolí od pravěku až do 20. století. Program doplňují praktické úkoly a pracovní listy.

Muzejní kabinet pro školy:

● „**PRVNÍ LÉTA PRVNÍ REPUBLIKY - prvorepublikové Československo v letech 1918-1920**“ Soubor interaktivních didaktických pomůcek s výukovým programem. Tento projekt vznikl za podpory Ministerstva kultury České republiky z programu Kulturní aktivity – Podpora projektů k připomínkám významných výročí naší státnosti (1918, 1968, 1993).

● „**ARCHEOLOGICKÉ MUZEJNÍ KUFŘÍKY**“ nabízí edukační programy: „**Život v době kamenné - lovci a sběrači**“; „**Život v době kamenné - první zemědělci**“; „**Život v době bronzové - využití prvních kovů**“; „**Život v době v železné - rozvoj řemesel**“; „**Život v době římské - neklidné sousedství**“; „**Život v době stěhování národů - Slované na našem území**“; „**Život v době románské - Čechy v době knížecí**.“ Žáci a studenti mají jedinečnou možnost aktivně se seznámit s daným obdobím pomocí kopií nástrojů, zbraní a oděvů, které jej charakterizují. Pro nejmenší, tedy žáky mateřských škol, je určen edukační program a názvem „**Život v pravěku**“.

www.muzeumcb.cz

Milé děti,

Počasí bývá v únoru často nevlídné. Přestože se den viditelně prodlužuje a Slunce se šplhá stále výše nad obzor, mívá měsíc únor v průměru velice chladné počasí. Vždyť také historicky nejnižší naměřená teplota na území České republiky -42,2 °C, byla zaznamenána právě v únoru. Tento teplotní rekord byl naměřen 11. 2. 1929 v Litvínovicích u Českých Budějovic. Tak si přejme, aby tolik nemrzlo.

„Připravujeme v Jihočeském muzeu“

Vzhledem k tomu, že zatím není možné navštívit Jihočeské muzeum, vás chceme seznámit alespoň s připravovanými výstavami. Novou výstavu, s názvem **Řemesla pod Novohradskými horami**, pro vás otevřeme na tvrzi Žumberk u Nových Hradů od 1. května 2021. Výstava bude věnována řemeslům 19. a začátku 20. století v okolí Žumberka. Malí návštěvníci si budou moci vyzkoušet práci se

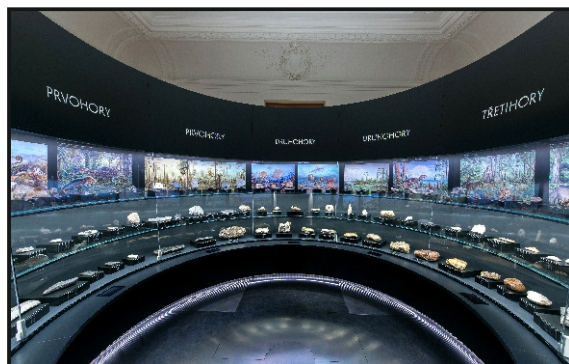
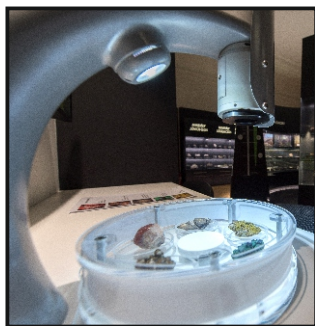
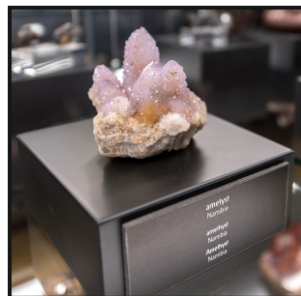
sedlářským koníkem, skrotit si provaz s provaznickými mechanismy nebo si zkusit práci bednáře.

Dne 1. března 2021 by měla začít výstava s názvem **Co přinesla dálnice**. Návštěvníky provede po archeologických výzkumech při stavbě dálnice D3 v jižních Čechách a S10 v Horním Rakousku. Výstava představí metodiku práce rakouských i jihočeských archeologů a jejich spolupracovníků v terénu i v laboratořích a výběr nálezů z nejvýznamnějších zkoumaných lokalit. Malí návštěvníci si budou moci aktivně vyzkoušet práci archeologa při výzkumu nebo složit nádobu z jednotlivých střeptů.

GEOLOGICKÁ ČÁST NOVÉ STÁLÉ EXPOZICE

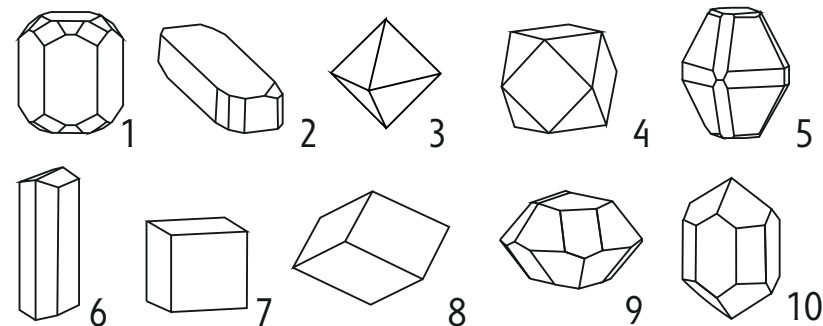
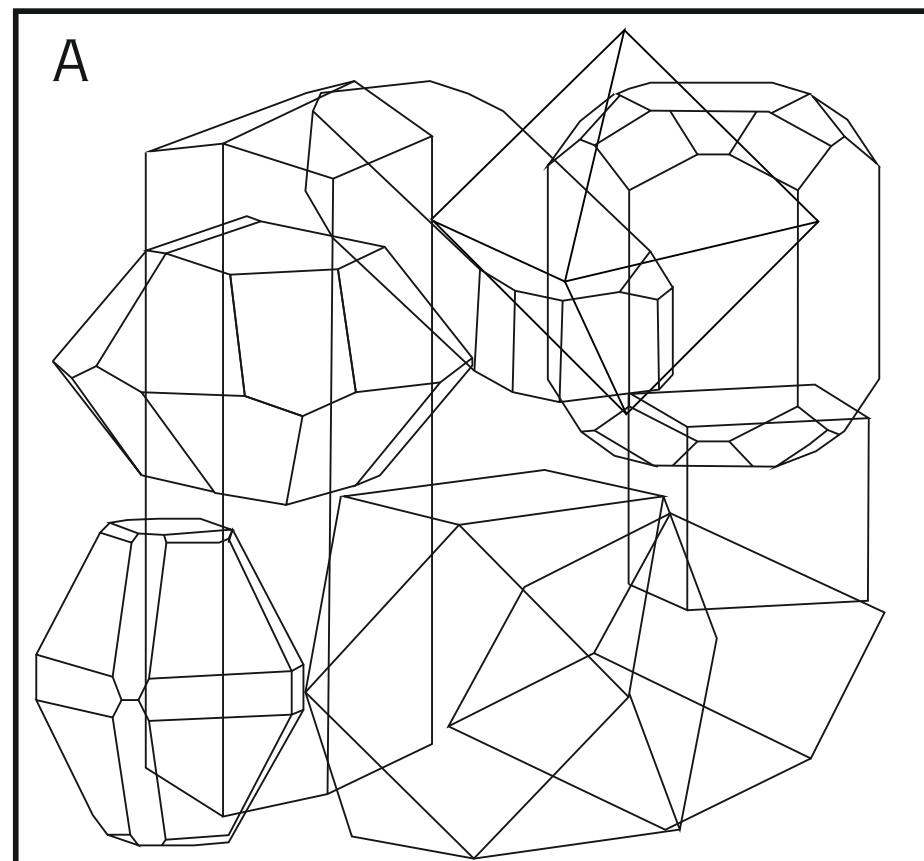
V lednu 2020 se návštěvníkům Jihočeského muzea otevřela nová stálá expozice. Součástí této výstavy je i sekce zaměřená na geologii a mineralogii. V únorovém Muzejníčku se něco málo, pomocí zábavných úkolů, z těchto vědních oborů dozvíte.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

V obrázku A jsou seskupeny různé krystaly. Pod tímto obrázkem jsou tytéž krystaly, ale v menších velikostech. Jeden krystal však na obrázku A není.

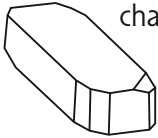

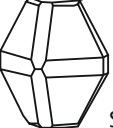
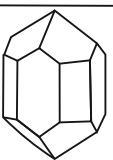
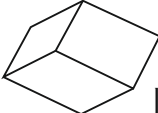
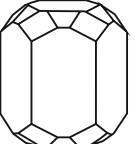
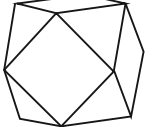
Který z deseti předložených to je?

Které minerály tvoří tyto krystaly (1 - 10)? Dovedeš pojmenovat alespoň 7 z nich?

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Nerosty vytvářejí krystaly (s výjimkou několika případů, jako je například opál). Krystaly nerostů mají různé tvary a liší se také velikostí. Podle typu krystalizace zařazujeme krystaly do sedmi krystalových soustav.

název soustavy	příklad minerálů	příklad krystalu
TROJKLONNÁ	albit, axinit, chalkantit	 chalkantit
JEDNOKLONNÁ	augit, ortoklas, sádrovec	 sádrovec
KOSOČTVEREČNÁ	baryt, arogonit, topaz, síra	 síra
ČTVEREČNÁ	chalkopyrit, kasiterit, rutil	 rutil
KLENCOVÁ	křemen, korund, kalcit, turmalín	 kalcit
ŠESTEREČNÁ	beryl, grafit, apatit	 apatit
KRYCHLOVÁ	diamant, fluorit, galenit, granát, halit	 halit

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Povrch naší planety – zemskou kůru tvoří horniny. Horniny mohou být vzácně složeny z jednoho, typicky však z více nerostů.

Horniny podle způsobu vzniku dělíme na 3 základní skupiny. **Které to jsou? (Odpověď se skrývá v tajenkách následujících hřebenovek.)**

			3	4		6		8	
	2	P	P		5	P		7	P
1	P				P			P	

1 - zaměstnání, dřina
2 - touha
3 - spor
4 - opak rychle
5 - hezká
6 - titul ženy
7 - číslovka
8 - malý kůň
9 - domácí Petr

- 1 - díl
2 - pokladny
3 - květenství obilí
4 - morálka
5 - příloha k masu
6 - zakončení
7 - hovorově tetování

		2	3	4	5	6	7
1	K	K	K	K	K		
	K						K

			4			
		3	S			
1	2	S		5	6	7
S	S			S	S	S

- 1 - záře
2 - vydávat zvuk hada
3 - noční pták
4 - pracovník, který svařuje kovy
5 - mládě prasete
6 - jeden z lidských smyslů
7 - mořský hlavonožec

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

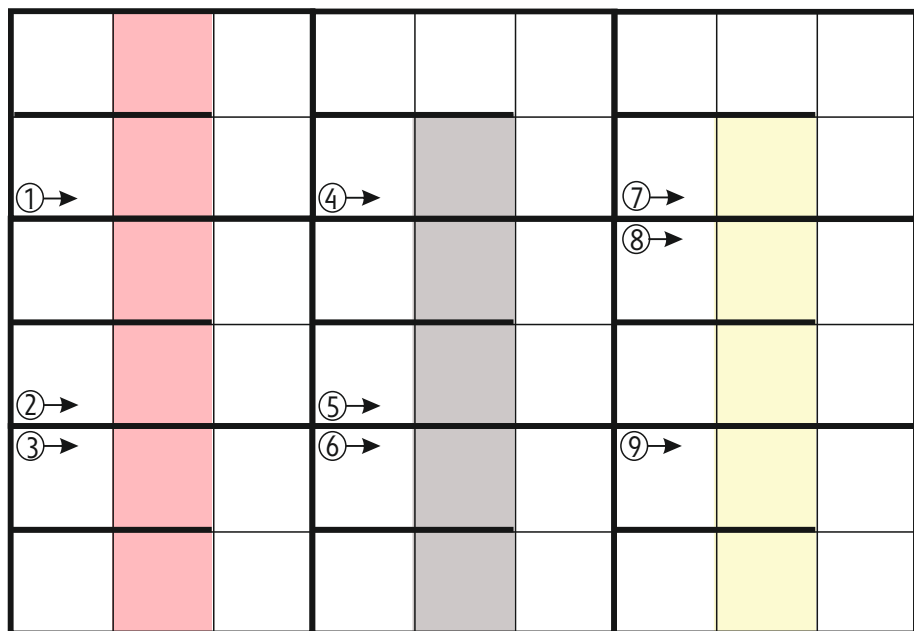
Vyvěřelé (magmatické) horniny vznikají utužením roztavené hmoty, nazývané magma. Při sopečné činnosti se magma dostává z hlubin Země směrem k povrchu do vyšších pater zemské kůry. Zde je nižší teplota a tlak a magma tak postupně tuhne.

Vyvěřelou horninou je například žula, která se skládá ze 3 nerostů - minerálů.

Textura kamene - přírodní žula

Které minerály tvoří žulu se dozvíte vyluštěním meandrové doplňovačky.

1 - malé dřevo

2 - talisman, ochranný předmět

3 - samci ovcí

4 - navrátit život

5 - provádět cvičení

6 - pokrývka hlavy

7 - pevnina v moři

8 - hudební klávesový nástroj

9 - odložení

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Základním stavebním prvkem hornin jsou tedy nerosty.

Do dnešní doby bylo objeveno a určeno přes 5600 nerostů a každým rokem přibývají nové. Běžně v přírodě se však vyskytuje zhruba 300 nerostů. Významných nerostů, které se podílejí na stavbě hornin, je pouze několik desítek druhů. Nerosty dělíme do 9 základních skupin.

Mezi ně patří : prvky, sulfidy, halogenidy, oxidy, uhličitany, sírany....

Další tři skupiny jsou zašifrovány v tabulkách A, B, C.

K jejich dešifrování pomůže tato tabulka:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A	Č	E	F	G	I	K	L	M	N	O	R	Ř	S	T	Y

A	11	12	5	1	10	11	8	6	15	16

B	7	13	3	9	6	2	6	15	1	10	16

C	4	11	14	4	11	12	3	2	10	1	10	16

Nejrozšířenějším nerostem na Zemi je křemen. Barva křemene je velmi proměnlivá, nejčastěji našedlá či bílá. Můžeme ale najít i další jeho odrůdy, které mají jiné zbarvení.

Přiřadte k názvu odrůdy křemene jeho typické zbarvení.

1 - křišťál

2 - růženín

3 - citrín

4 - záhněda

5 - ametyst

6 - morion

a - fialová

b - hnědá

c - černá

d - žlutá

e - bezbarvá

f - růžová

Nerosty nacházejí uplatnění také ve šperkařství. Vhodný nerost k výrobě šperku musí být co nejvíce čirý a mít vysokou mechanickou odolnost.

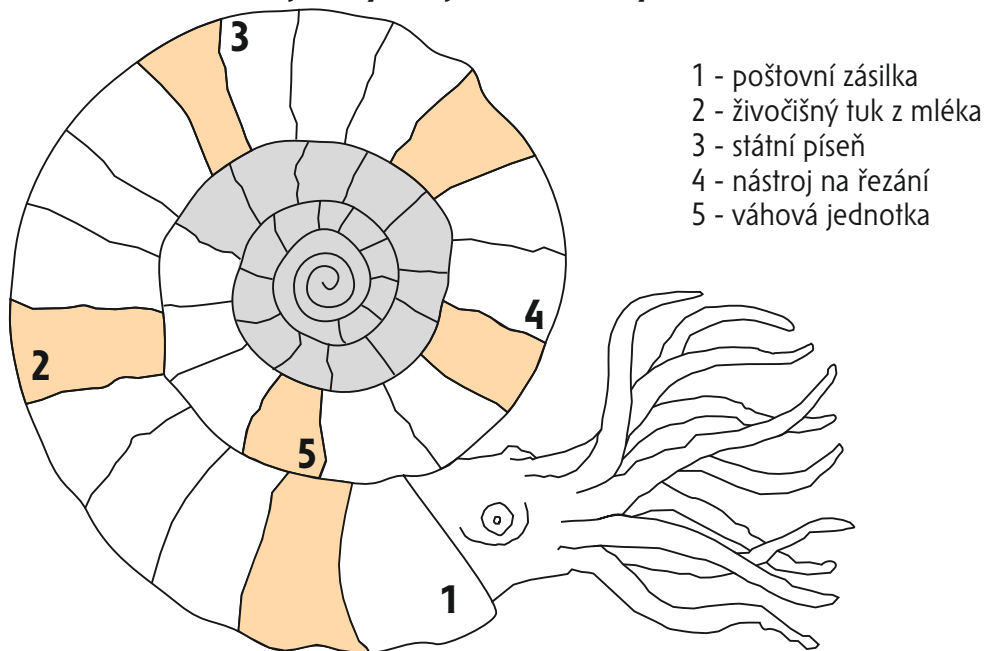
ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Usazené (sedimentární) horniny vznikají např. usazováním pevných schránek drobných odumřelých mikroorganismů nebo zvětráváním a usazováním starších hornin. Jsou nejrozšířenější skupinou hornin na zemském povrchu. Mezi usazené horniny patří vápenec, pískovec nebo jílovité břidlice, ve kterých můžeme nalézt množství pozůstatků zkamenělých pravěkých živočichů - fosilií.

Na fotografii s číslem 1 je fosilie schránky pravěkého mořského živočicha. Kresba dole znázorňuje, jak tento živočich vypadal.

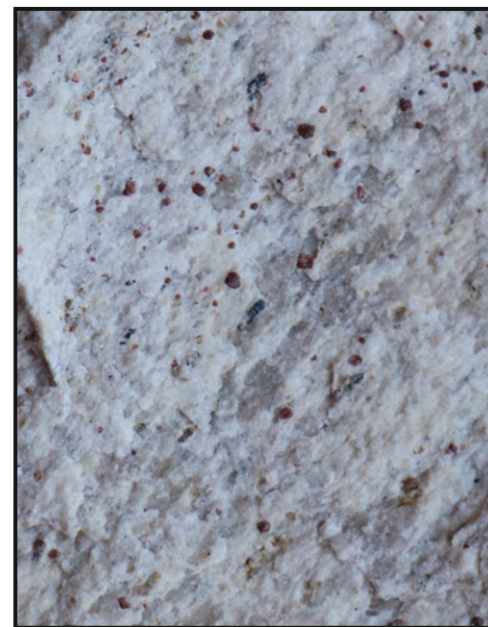
Název tohoto živočicha je ukryt v tajence řetězovky.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Přeměněné (metamorfované) horniny vznikají přeměnou vyvřelých, usazených, ale i přeměněných hornin, které se znovu dostaly do hlubin Země. Zde na ně působila vysoká teplota a tlak. Roztavily se a při výstupu na povrch opět chladly a tuhly. V důsledku těchto jevů se měnila vnitřní struktura horniny a vznikly nové minerály. V jižních Čechách se metamorfované horniny vyskytují velmi často. Jsou to například svor, ortorula, mramor, hadec, migmatit a pararula.

Nedaleko Českých Budějovic se nachází hora Kleť, která je složená z jedné přeměněné horniny. Je to světlá (bělavá) hornina, tvořená převážně živci a křemenem. Z tmavých minerálů je zastoupen většinou granát, spinel, kyanit či sillimanit a nepatrně rutil.

Textura této horniny

Název této horniny najdete v tajence doplňovačky.

1	2	3	4	5	6	7	8

- 1 - stavební stroj
- 2 - skupenství vody
- 3 - údiv
- 4 - 1000 kg

- 5 - rybářova pomůcka
- 6 - pohádková bytost
- 7 - Angličan
- 8 - obuv

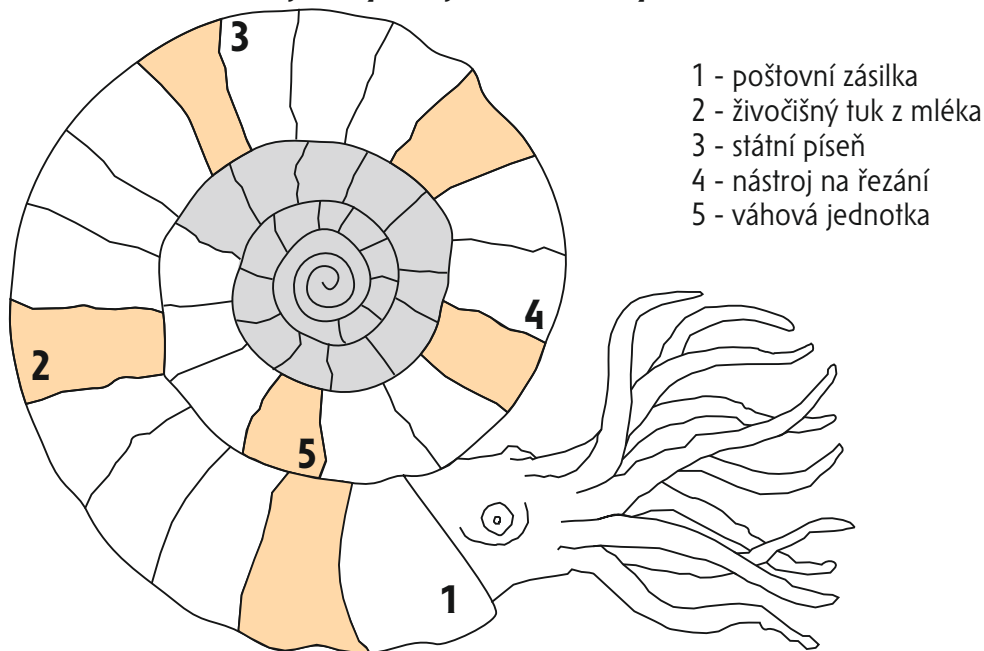
ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Usazené (sedimentární) horniny vznikají např. usazováním pevných schránek drobných odumřelých mikroorganismů nebo zvětráváním a usazováním starších hornin. Jsou nejrozšířenější skupinou hornin na zemském povrchu. Mezi usazené horniny patří vápenec, pískovec nebo jílovité břidlice, ve kterých můžeme nalézt množství pozůstatků zkamenělých pravěkých živočichů - fosilií.

Na fotografii s číslem 1 je fosilie schránky pravěkého mořského živočicha. Kresba dole znázorňuje, jak tento živočich vypadal.

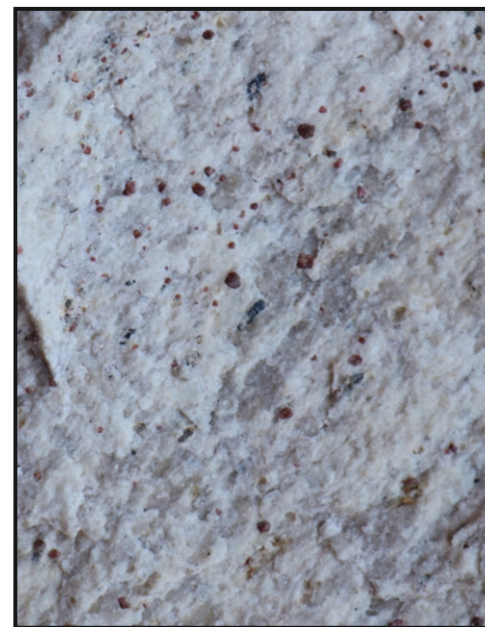
Název tohoto živočicha je ukryt v tajence řetězovky.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Přeměněné (metamorfované) horniny vznikají přeměnou vyvřelých, usazených, ale i přeměněných hornin, které se znovu dostaly do hlubin Země. Zde na ně působila vysoká teplota a tlak. Roztavily se a při výstupu na povrch opět chladly a tuhly. V důsledku těchto jevů se měnila vnitřní struktura horniny a vznikly nové minerály. V jižních Čechách se metamorfované horniny vyskytují velmi často. Jsou to například svor, ortorula, mramor, hadec, migmatit a pararula.

Nedaleko Českých Budějovic se nachází hora Kleť, která je složená z jedné přeměněné horniny. Je to světlá (bělavá) hornina, tvořená převážně živci a křemenem. Z tmavých minerálů je zastoupen většinou granát, spinel, kyanit či sillimanit a nepatrně rutil.

Textura této horniny

Název této horniny najdete v tajence doplňovačky.

1	2	3	4	5	6	7	8

- 1 - stavební stroj
- 2 - skupenství vody
- 3 - údiv
- 4 - 1000 kg

- 5 - rybářova pomůcka
- 6 - pohádková bytost
- 7 - Angličan
- 8 - obuv